

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Južna Panonija – Sredozemlje – srednje Podunavlje (groblja 9.-13. stoljeća)					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija			Godina studija	
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Željko Tomičić			2.	
USTANOVA					
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe		Semestar: III.
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: Proučavanje kulturnih interakcija populacija na prostoru južnoga dijela Panonije (međuriječja Drave, Dunava i Save) sa jadranskim prostorom Sredozemlja, odnosno srednjim Podunavljem i istočnoalpskom regijom, posebice u svjetlosti materijalnih svjedočanstava u rasponu od 9. do 13. stoljeća. Upoznavanje s ritusom pokopavanja, organizacijom groblja, umjetničko obrtnim stvaralaštvom, horizontalnim i apsolutnim kronologijama iskazljivih nalazišta na promatranom prostoru (primjeri iz Velike Moravske, Ugarskog kraljevstva i Otonskog Carstva te panonskog i dalmatinskog dijela hrvatske države). Poblize se promatraju pojedine predmetne skupine, sakralno i profano graditeljstvo i u osnovnim crtama povijesni događaji tijekom pet stoljeća kojim se bavi kolegij. 					
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI KOLEGIJA: Produblivanje temeljnih znanja o arheološkoj i kulturno-povijesnoj baštini južnoga dijela Panonije (međuriječja), odnosno o stanju istraženosti u Hrvatskoj i okolnim regijama tijekom promatranog razdoblja. 					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:				2	
TJEDANA PO SEMESTRU:				15	
Sati tjedno:	predavanja			1	
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja			15	
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
odslušan predmet					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispiti se ne polažu					
<ul style="list-style-type: none"> • LITERATURA: Obvezna: J. BELOŠEVIĆ, Materijalna kultura Hrvata od 7.-9. stoljeća, Zagreb, 1976. D. BIALEKOVA – J. ZABOJNIK, [ed.], <i>Ethnische und kulturelle Verhältnisse an der mittleren Donau vom 6. bis zum 11. Jahrhundert</i>, Bratislava 1996; J. GIESLER, Zur Archäologie des Ostalpenraumes vom 8. bis 11. Jahrhundert, <i>Arch. Korrbbl.</i> 10, 1980, 85-98. M. HANULIAK, VEĽKOMORAVSKÉ POHREBISKÁ, <i>Pochovanie v 9.-10. storočí na území Slovenska</i>, Nitra 2004. D. JELOVINA, <i>Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine</i>, [Biblioteka znanstvenih djela 2], Čakavski sabor, Split 1976. 					

- T. KNIFIC – A. PLETERSKI, Staroslovensko grobišče Dlesc pri Bodeščah, *Arhl. Vestnik* 32, 1981, 482-504.
- P. KOROŠEC, Nekropola na Ptujem gradu, Ptuj 1999.
- A. RUTTKAY, Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in Slowakei (I). *Slov. Arch.* 23, 1975, 119-216. i (II) *Slov. Arch.* 24, 1976, 245-395.
- B. SZÖKE, B. M., *Antaeus* 21, 1992.
- A. TOČIK, Zur Frage der slawisch-ungarischen Kontakte der mittleren Donau im 10. und 11. Jahrhundert. In: *Internationaler Kongress für slawische Archäologie II*. Berlin 1973, 351-356.
- M. VONDRAKOVA, Feststellungsmöglichkeiten der Anthropologie über die Ethnizität der Populationen aus Gräberfeldern der sog. Bijelo-Brdo Kultur. In: [ed. D. Bialekova/ J. Zabožnik] *Ethnische und kulturelle Verhältnisse an der mittleren Donau vom 6. bis zum 11. Jahrhundert*. Bratislava 1996, 409-420.
- H. ZOLL-ADAMIKOVA, Zum Beginn der Körperbestattung bei den Westslawen. In: *Rom und Byzanz im Norden. Mission und Glaubenswechsel in Ostseeraum während des 8.-14. Jahrhunderts. II*. Mainz-Stuttgart 1998, 227-238.
- Ž. TOMIČIĆ, [Napomena: Svi autorovi naslovi u svezi s bjelobrdskom kulturom u Hrvatskoj.]

Preporuča se pročitati:

- K. BAKAY, A X-XI. Századi magyar köznép temetkezési rendjének egyik változata. *Somogy Múz. Közl.* 1975, 23-47.
- B. DOSTÁL, Typy pohřebišť 9.-10 století na Morave a jejich vztah k jednotlivým typům sídlišť. *Sborník Prací Fil. Fak. Brno* E 25, 1980, 290-293.
- G. TÖRÖK, *Die Bewohner von Halimba im 10. und 11. Jahrhundert*, Budapest 1962.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

1. Prilog istraživanju kronologije srednjovjekovnog groblja na položaju Lijeve bara u Vukovaru, Hommage à Vukovar, *Starohrvatska prosvjeta*, 20, 1990, 111-182.
2. Neuere Erforschung der Bijelo Brdo-Kultur in Kroatien, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 9, 1992, 113-130.
3. Im Jahrhundertealten Grenzgebiet zwischen dem westen und dem osten Europas, *Hortus Artium Medievalium*, 4, 1998, 169-178.
4. Arheološka slika ranog srednjeg vijeka na prostoru međurječja Drave, Dunava i Save, *Hrvati i Karolinzi/Croats and Carolingians. Dio prvi – Rasprave i vrela* (ur. Ante Milošević), Split 2000.
5. Sclavorum regionem, quae Zellia appellatur... Pavla Đakona. Povijesna (renesansna) kartografija – novi izvor poznavanja hrvatskog ranog srednjovjekovlja, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 18, 2001, 173-188.
6. Archaeologische Zeugnisse der Karolinger in den von Kroaten besiedelten gebieten, *Hortus Artium Medievalium*, 3 (1997), 61-72.
7. Arheološka slika ranog srednjeg vijeka na prostoru međurječja Drave, Dunava i Save, *Hrvati i Karolinzi/Croats and Carolingians*, Dio prvi – Rasprave i vrela (ur. Ante Milošević), Split 2000.
8. Der Untergang der Antike und deren Nachkebesformen in Südpannonien (Nordkroatien), *Slovenija in sosedne dežele med antiko in karolinško doba* (ur. Rajko Bratož), Ljubljana 2000/2001, 255-298.
9. Keramika iz (ponekih) ranosrednjovjekovnih grobalja kontinentalnog djela Hrvatske, *Zgodnji Slovani/Die fruehen Slawen* (ur. Mitja Guštin), Ljubljana 2002.
10. [M. Šlaus, Ž. Tomičić, A. Uglešić, R. Jurić], Craniometric relationships among medieval Central European populations: Implications for Croat migration and expansion, *Croatian Medical Journal*, 45, 2004, 434-444.